

2. SINIF ETKİNLİKLERİ

TATLI DİLİN GÖZLEMCİSİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Sosyal ilişkilerinde nezaket ifadeleri kullanır. / 6. Hafta
Sınıf Düzeyi	2.Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Öğrenci sayısı kadar A4 kâğıdının yarısı büyüklüğünde renkli kâğıt
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrencilere dağıtılacak olan renkli kâğıtlar hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Sınıfa girildiğinde öğrencilerin birinden tahtayı silmesi, tahta kalemlerini getirmesi ya da farklı bir şey yapması istenilerek öğrenci harekete geçirilir. Öğrenciden istenilen eylem gerçekleştirdiğinde, öğrenciye teşekkür edilir. Renkli kâğıtlar öğrencilere dağıtılır. Ardından öğrencilere aşağıdaki örnek durum okunur: <i>"Nurcan o gün kalemlerin evde unutmuştu. Arkadaşı Arda'dan ödünç bir kalem rica etti. Arda kalemini arkadaşına verdi ve "Bu kalemi hafta sonu teyzem aldı. Çok güzel yazıyor, sen de seversin, dedi."</i> Burada okumaya ara verilerek öğrencilere; <i>"Sizce Nurcan Arda'ya nasıl bir cevap vermiştir?"</i> sorusu yöneltilir. Nurcan'ın vereceği cevabı önlerindeki renkli kâğıtlara yazmaları istenir. Öğrenciler cevaplarını yazdıktan sonra kâğıtlarını kaldırarak cevaplarını tüm sınıfa göstermeleri istenir. Sonrasında örnek duruma devam edilir. <i>"Nurcan teşekkür ederek kalemi aldı. Kalemin tepesinde asılı ve sallanan minik bir sincap vardı. Tam o sırada tenefüs zili çaldı ve dışarıya çıktılar. Sınıfa döndüklerinde Nurcan kalemi sırasında bulamadı. Bütün sınıfta kalemi aradı, nöbetçi öğrencilere sordu. Kalemi kaybettiğini sandı ve kendini kötü hissetti. Nöbetçi öğrenciler kalemi aramasına yardım etti. Kalemi en arka sıranın orada yerde buldular. Nurcan kalemi hemen yerden aldı ve mendiliyle temizledi. Temizledi ama kalemin tepesinde sallanan minik sincap biraz yıpranmıştı."</i> Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir ve cevapları dinlenir. <ul style="list-style-type: none"> Sizce Nurcan kalemi bulamadığında kendini nasıl hissetmiştir? Kalemin tepesindeki minik sincabın yıprandığını Arda'ya nasıl açıklamalıdır? Bu durumu telafi etmenin yolları var mıdır? Nasıl? Uygulayıcı tarafından öğrencilerin cevapları alındıktan sonra hikâyedeki

Süreç (Uygulama Basamakları):

teşekkür etme, izin isteme ve özür dileme davranışları vurgulanarak, sınıfa ilk girdiğindeki kendi davranışı hatırlatılır.

"Sınıfa girdiğimde arkadaşınızdan kalem istedim. (Not: Öğretmen hangi davranışa yaptırdıysa o davranış örneğini anlatmalıdır). Bunu benim için yaptığında ona "Teşekkür ettim."

6. Teşekkür etme, izin isteme ve özür dileme gibi nezaket ifadeleri tahtaya yazılarak sınıf 5-6 kişilik gruplara ayrılır. Bu gruplara birer nezaket ifadesi verilir ve bu ifade ile ilgili kısa birer örnek olay yazmaları istenir.
7. Gruplar yazdıkları örnek olayları sınıfla paylaşırlar. Son olarak aşağıdaki sorular yöneltilip cevapları alınarak etkinlik tamamlanır.
  - Hangi durumlarda özür dileriz?
  - Hangi durumlarda izin isteriz?
  - Hangi durumlarda teşekkür ederiz?
  - Teşekkür edilmediğinde ne hissedersiniz?
  - Özür dilenmediğinde ne hissedersiniz?
  - Sizden izin istenmediğinde ne hissedersiniz?
  - Nezaket ifadelerini kullanmak neden önemlidir?
8. Sosyal ilişkilerinde nezaket ifadeleri kullanmak ile ilgili aşağıdaki bilgiler öğrencilerle paylaşılır.
9. *"Sevgili çocuklar nezaket ifadeleri arkadaşlarımızla, ailemizle, öğretmenimizle ve daha birçok kişiyle iletişimimizi kolaylaştırır. Teşekkür ettiğimizde karşımızdaki kişi memnun olduğumuzu anlar. Özür dilediğimizde yaptığımızdan pişman olduğumuzu ve bir daha yapmamaya çalışacağımızı anlar. İzin isteyerek bir işi yaptığımızda da o kişiye haber vermiş oluruz."*

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin bir hafta boyunca çevrelerinde duydukları nezaket ifadelerini gözlemlenmeleri, bu ifadelerin hangi durumlarda nasıl kullanıldığını not almaları istenir.
2. Öğrencilerden etkinlik sırasında grupça yazdıkları nezaket ifadesinden farklı bir nezaket ifadesini seçip o konu ile ilgili kısa bir öykü yazması istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı senaryoyu sınıfta yaşadığı durumları/olayları temel alarak kendi sınıfına göre düzenleyebilir.
2. Uygulayıcı senaryolarda yer alan isimleri kendi sınıfına göre düzenleyerek sınıfında yer alan isimlerin özellikle olumsuz davranış örneklerinin anlatıldığı durumlarda yer almamasını sağlayabilir.
3. Renkli kâğıtlar yerine beyaz kâğıt getirilebilir ya da her öğrencinin bir defterinden bir yaprak kullanması istenebilir.
4. Uygulayıcı etkinlik sürecinde özür dileme, izin isteme ve teşekkür etme davranışlarını sergilerken farklı ifadeler kullanabilir (sağ ol, kusura bakma, affet, vb.).

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Kalem tutulmasını kolaylaştıracak tutaç gibi özellikler eklenerek ve yazı ya-

Uygulayıcıya Not:

- zılan kağıdın sabit kalması için bant gibi materyaller kullanarak materyal uyarlaması yapılabilir.
2. Tahtaya yazılan nezaket ifadelerinin görsel açıdan daha işlevsel olması için koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir.
  3. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
  4. Öğrencilerin kısa öykü yazma etkinliği sırasında öğretmen gruplara rehberlik ederek onlara destek verebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Derya YILMAZ GÜNDÜZ